

Facilita na podporu oživení a odolnosti

Informační podklad k návrhu nařízení, kterým se zřizuje facilita na podporu oživení a odolnosti

NÁVRH NAŘÍZENÍ

Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje facilita na podporu oživení a odolnosti

KOM(2020) 408 v konečném znění, kód Rady 8403/20

Interinstitucionální spis 2020/0104/COD

- **Právní základ:**
Článek 175 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
3. 6. 2020
- **Datum projednání ve VEZ:**
10. 6. 2020 (1. kolo)
- **Procedura:**
Řádný legislativní postup.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
V době zpracování podkladu nebylo k dispozici.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Komise předložila [návrh na zřízení facility na podporu oživení a odolnosti](#) (dále jen „**facilita**“), která poskytne rozsáhlou finanční podporu pro veřejné investice a reformy členských států. Tento návrh nahrazuje [návrh Komise na zřízení programu na podporu reform](#), který Komise přijala dne 31. května 2018 jako součást víceletého finančního rámce na období 2021–2027 a který stáhla s ohledem na dopady pandemie covid-19.

Finanční krytí pro provádění facility se navrhuje ve výši 602 905 milionů eur v běžných cenách (560 000 milionů eur v cenách 2018). Facility bude přidělována členským státům ve formě grantů a půjček bez povinného spolufinancování. Prostředky facility budou dostupné do 31. prosince 2024 a v případě grantů by mělo být nejméně 60 % celkové částky právně vázáno do 31. prosince 2022.

Facilita získá finanční zdroje z nástroje [Evropské unie na podporu oživení](#) (Next Generation EU).

- **Obsah a dopad:**

Cílem navrhované facility je poskytnout rozsáhlou finanční podporu pro veřejné investice a reformy, které přispějí ke zvýšení odolnosti ekonomik členských států a zlepšení jejich připravenosti na budoucnost, a tím i k hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU.

Klíčové prvky návrhu jsou:

- **Celková alokace facility a její rozložení v čase**

Komise navrhuje **finanční objem facility ve výši 602 905 milionů eur v běžných cenách (560 000 milionů eur v cenách 2018), z toho 334 950 milionů eur (310 000 milionů eur v cenách 2018) na nevratnou podporu ve formě grantů a 267 955 milionů eur (250 000 milionů eur v cenách 2018) na podporu v podobě půjček.** Vzhledem k dočasné povaze finančního režimu facility ve vztahu k hospodářskému oživení členských států je doba dostupnosti těchto zdrojů omezena do 31. prosince 2024 jak pro granty, tak pro půjčky. Alespoň 60 % nevratné podpory ve formě grantů by mělo být právně zavázáno do konce roku 2022 a právní závazky pro zbývající částku měly být přijaty do konce roku 2024. Pokud se nepodaří do konce roku 2022 přidělit 60 % alokace, tak rozdíl mezi přidělenou částí a 60 % alokace nebude již využit. Rovněž tak, pokud nebude do konce roku 2024 přiděleno 100 % alokace, tak nepřidělená část již nebude využita.

- **Alokační klíč a půjčky**

Každý členský stát bude mít do konce roku 2022 k dispozici k čerpání z grantové části facility národní obálku s částkou až do výše určené ve formě tzv. maximálního finančního příspěvku. Ten Komise navrhla stanovit za použití metodiky uvedené [v příloze I](#), na základě počtu obyvatel, převrácené hodnoty hrubého domácího produktu (HDP) na obyvatele a relativní míry nezaměstnanosti každého členského státu. Každý členský stát může k provedení svého plánu na podporu oživení a odolnosti předkládat Komisi žádosti o granty až do výše svého maximálního finančního příspěvku. **Pro Českou republiku (dle výpočtu Komise) činí alokační podíl 1,51 % z grantové části facility a maximální finanční příspěvek (granty) 4 678 milionů eur (v cenách roku 2018).**

V období od roku 2023 do konce roku 2024, v případě dostupnosti zbývajících finančních prostředků v grantové části facility (tj. nevyčerpaných maximálních finančních příspěvků), nastane „soutěžní“ fáze, ve které může Komise vyhlásit výzvy, a to v souladu s harmonogramem cyklu evropského semestru. V této fázi mohou členské státy opět žádat o finanční podporu a obdržet až maximální částku ve výši odpovídající jejich alokačnímu podílu z celkové rozdělované částky.

Komise, do konce roku 2024, může na žádost členského státu poskytnout dotčenému členskému státu k provádění jeho plánu na podporu oživení a odolnosti podporu v podobě půjčky. Členské státy tak mohou až do 31. srpna 2024 žádat o půjčky jako doplňkový zdroj na další reformy a investice, které mají uvedené ve svých plánech na podporu oživení a odolnosti, pokud celkové náklady plánu budou vyšší než maximální finanční příspěvek alokovaný prostřednictvím grantu příslušnému členskému státu.

Půjčka tak pomůže překlenout tento rozdíl a její výše ho nesmí přesáhnout. Navíc **maximální objem těchto půjček pro daný členský stát nesmí překročit 4,7 % jeho HND**, za výjimečných okolností lze však i limit objemu půjček navýšit.

Členský stát bude moci o půjčky žádat v rámci svého plánu na podporu oživení a odolnosti odevzdaného jako příloha národního programu reforem nebo kdykoli v čase bez vazby na termín odevzdání národního programu reforem; pak je ale třeba předložit revidovanou verzi plánu. Následně Komise a daný členský stát sjednají parametry půjčky (např. úrok, tranše při poskytování půjčky, harmonogram splátek).

- **Plány na podporu oživení a odolnosti**

Facilita bude propojena s evropským semestrem. **Členské státy budou moci žádat o podporu prostřednictvím předkládání tzv. plánů na podporu oživení a odolnosti.** Tyto plány budou přílohou národních programů reforem a mohou být podány jen jednou ročně, nejpozději do konce dubna, kdy jsou národní programy reforem předkládány Komisi.

Plány musí popisovat reformní a investiční agendu členského státu pro následující čtyři roky. Plány na podporu oživení a odolnosti způsobilé pro financování v rámci této facility musí být v souladu s relevantními výzvami a prioritami každého členského státu, které byly identifikovány v kontextu evropského semestru, zejména s výzvami a prioritami, které jsou relevantní pro zelenou a digitální transformaci nebo z ní vyplývají. Plány na podporu oživení a odolnosti musí být v souladu rovněž s informacemi, které členské státy zahrnují do svých národních programů reforem v rámci evropského semestru, národních energetických a klimatických plánů a jejich aktualizací, územních plánů spravedlivé transformace v rámci Fondu pro spravedlivou transformaci a dohod o partnerství a operačních programů v rámci fondů Unie.

Plány bude posuzovat Komise ve spolupráci s daným členským státem a Komise rozhodne o přiznání či odmítnutí přidělení finanční podpory pro daný členský stát.

Komise posoudí význam a soudržnost plánu na podporu oživení a odolnosti a jeho přínos k zelené a digitální transformaci podle kritérií stanovených [v příloze II](#) a rozhodne na základě hodnocení (ratingu) na třístupňové škále A až C. Komise zejména posoudí, zda plány na podporu oživení a odolnosti:

- a) přispějí k řešení výzev identifikovaných v příslušných doporučeních určených dotčenému členskému státu nebo v jiných příslušných dokumentech, které Komise oficiálně přijala v rámci evropského semestru;
- b) přispějí k zelené a digitální transformaci či řešení výzev z ní vyplývajících;
- c) budou mít dlouhotrvající dopad na daný členský stát;
- d) přispějí k posílení potenciálu růstu, tvorby pracovních míst a ekonomické i sociální odolnosti členského státu, ke zmírnění ekonomických a sociálních dopadů krize a k posílení hospodářské, sociální a územní soudržnosti;
- e) uvádějí částku odhadovaných celkových nákladů věrohodně a přiměřeně vůči dopadu na ekonomiku a zaměstnanost;
- f) obsahují opatření pro provádění reforem a veřejných investic.
- g) dále posoudí, zda členský stát zajistí účinné provádění daného plánu (včetně předpokládaného harmonogramu, milníků a cílů a souvisejících ukazatelů).

Aby danému členskému byla přidělena finanční podpora, je třeba, aby jeho předložený plán na podporu oživení a odolnosti byl hodnocen stupněm A u kritérií uvedených pod písmenem a) i b) a dále v případě zbývajících kritérií c) až g) převahou stupně A nad B (tj. stupněm B pouze maximálně u dvou z nich) a zároveň v žádném z nich nebyl hodnocen stupněm C.

- **Finanční záležitosti**

Členský stát na základě dosažení vytyčených milníků a cílů plánu na podporu oživení a odolnosti bude moci ve stanoveném intervalu žádat formou odůvodněné žádosti Komisi o platbu z přiděleného grantu nebo o tranši přidělené půjčky. Komise bude mít lhůtu dvou měsíců na posouzení, zda je žádost oprávněná.

Pokud posouzení provedené Komisí bude kladné, Komise přijme rozhodnutí, kterým povolí vyplacení finančního příspěvku.

Pokud Komise na základě posouzení usoudí, že milníky a cíle stanovené v plánu na podporu oživení a odolnosti nebyly uspokojivě realizovány, vyplacení celé výše finančního příspěvku nebo jeho části se pozastaví. Dotčený členský stát může do jednoho měsíce od oznámení výsledku posouzení Komise předložit své připomínky. Pokud členský stát přijme opatření nezbytná k zajištění uspokojivé realizace milníků a cílů, pozastavení se zruší.

Pokud členský stát, dle hodnocení Komise, nepodnikne dostatečné kroky pro plnění plánu na podporu oživení a odolnosti, může Komise rozhodnout o zrušení přiděleného grantu nebo půjčky.

- **Podávání zpráv a monitoring**

Nástrojem podávání zpráv členských států Komisi o pokroku v plnění plánu na podporu oživení a odolnosti bude evropský semestr, v rámci kterého budou členské státy informovat čtvrtletně o dosaženém pokroku v plnění svých národních plánů a tento pokrok budou také reflektovat ve svých národních programech reform.

Komise bude monitorovat implementaci facility a pokrok v plnění jejích cílů podle indikátorů uvedených v [Příloze III](#).

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

V Evropském parlamentu se návrh nachází v tzv. přípravné fázi, byl přidělen Hospodářskému a měnovému výboru (ECON) jako gesčně příslušnému výboru. O stanovisko byly požádány: Rozpočtový výbor (BUDG), Výbor pro zaměstnanost a sociální věci (EMPL), Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI), Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitele, Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) a Výbor pro regionální rozvoj (REGI). V Radě se návrh projednává v pracovní skupině Rady a na jednání Rady ECOFIN dne 9. června 2020 proběhla výměna názorů na předložený návrh.

Zpracoval Ing. Josef Palán, odborný konzultant Parlamentního institutu Kanceláře PS PČR.